

lyettese „Györfly István és a paraszti társadalom kutatása” című előadására, mely elsősorban nem Györfly munkásságát méltatta, hanem arról a szellemi légkörről nyújtott részletes elemzést, melyben Györfly kutatásai kibontakoztak. Ezek a kutatások a korabeli magyar társadalom számban legnagyobb részével, a parasztsággal foglalkoztak, egy általánosan jellemző társadalmi érdeklődés sajátos néprajzi megvalósításaként jelentek meg. *Balassa Iván* a Magyar Néprajzi Társaság elnöke rajzolta meg Györfly életművének néprajzi jelentőségét, rámutatva arra, hogy témafölvetéseivel, módszertani kezdeményezéseivel új korszakot nyitott a magyar néprajzi tudománytörténetben. Az ülészak délelőtti programjában még két, a társtudományokkal foglalkozó előadás szerepelt. *Benda Kálmán* azt a Györfly Istvánt méltatta, aki a népiségtörténeti irányzat előfutára volt és különféle levéltári források kutatásba vonásával a történetírásnak is ösztönzéseket adott. *Enyedi György* akadémikus a településföldrajzos és -történetész Györfly érdemeit emelte ki, az alföldi településformák „felfedező” elemzése kapcsán.

Míg a délelőtti előadások általában foglalkoztak Györfly István munkásságával és a néprajz társtudományai felől közelítettek alakjához, a délutáni előadások kutatási területeit és működésének színtereit vették számba.

Kósa László a népcsoportokat kutató Györfly eredményeivel foglalkozott. Györfly volt, aki a magyar néprajzi anyagban először mutatta ki az eltérő fejlettségű tájak eltérő kulturális sajátosságainak egymásra vonatkoztatható különbözőségeit. *Selmeczi Kovács Attila* az agráretnográfus Györfly István vizsgálatait elemezve rámutatott nomadizmus koncepciójának sajátosságaira és a földművelés néprajzának úttörő kezdeményezéseire. *Hofer Tamás* Györfly leginkább időt álló kutatási területét, a díszítőművészetet és vele kapcsolatosan a viseletvizsgálatokat választotta előadásának tárgyául. Az előadás rámutatott Györflynek a köztudatban kevésbé élő tudósi érdemeire. *Szilágyi Miklós* a budapesti Néprajzi Múzeumban évtizedeken át tevékenykedő Györfly alakját idéző előadása ugyancsak kevésbé ismert területekre hívta föl a figyelmet, a gyűjteményt felbecsülhetetlen értékű anyaggal gyarapító muzeológusra. *Barabás Jenő* Györfly életének utolsó, nem kevésbé termékeny szakaszával, az egyetemi tanári működéssel foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy rövid idő alatt tanítványok sorát indította el. Szólt pedagógusi erényeiről, módszereiről is. Az ülészakot *Bellon Tibor*, a szűkebb haza, az Alföld és a Nagykunság-kutató Györfly Istvánt jellemző előadása és *Szabolcsi Miklós* akadémikusnak az elhangzott előadások eredményeit összegző szavai zárták.

K. L.

Ötven éves a budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem Néprajzi Tanszéke

A budapesti egyetemen 1934 őszén indultak meg a nyilvános és rendszeres néprajzi előadások a frissen alapított néprajzi tanszék kebelében. Erre a nagyjelentőségű tudománytörténeti eseményre 1984. május 8-án tudományos ülészak keretében emlékeztek az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának tanácstermében. A rendezvény egyúttal részét alkotta annak az eseménysorozatnak, mely a tanszék első professzora, Györfly István születésének centenáriumát ünnepli.

A tanszék egykori és jelenlegi oktatói és hallgatói, a kar oktatói és a meghívott vendégek által megtöltött tanácsteremben *Pölöskei Ferenc* egyetemi tanár, a Bölcsészettudományi Kar dékánja mondott üdvözlő szavakat és megnyitójában méltatta a tanszék félévszázados működését, kiemelte Györffy István tanári érdemeit.

Papp József docens új, részletes kutatásokra támaszkodva ismertette a hazai egyetemi fokú néprajzi oktatás történetét. A budapesti egyetemen az 1870-es évektől hirdettek különböző tematikájú magántanári néprajzi előadásokat. Később a kolozsvári, majd a debreceni és a szegedi egyetemeken is sor került hasonló kurzusok meghirdetésére. A vidéki egyetemek fejlesztésének gondolatköre vezetett oda, hogy 1929-ben Szegeden alapították meg az első magyar néprajzi tanszékét. Budapesten csak bizonyos akadályok leküzdése után létesült a most ötven esztendőes tanszék, mely 1951 óta szervezetileg két részre bomolva, mint Tárgyi Néprajzi és Folklór Tanszék végzi oktató és kutató munkáját. *Katona Imre* docens Györffy István és a folklór kapcsolatát vizsgálta meg előadásában. Györffyt a tudománytörténet mindenek előtt az anyagi kultúra újító kutatójaként tartja számon, ezért volt újszerű, hogy az előadó kiemelte, Györffy a folklórjelenségek iránt is érdeklődött, sőt nem elhanyagolható idevonatkozó publikációs tevékenysége sem.

A következő három előadás az ülésszak alcímének megfelelően („A néprajz és társtudományai”) egy-egy rokon szakterületet képviselő tárgyról szól. *Orosz István* egyetemi tanár, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának dékánja sorozatnyi példával illusztrálva arról beszélt, hogy a történettudomány és a néprajz milyen kölcsönös ösztönző hatásokat adott és ad egymásnak. *Czine Mihály* egyetemi tanár Györffy és Móricz Zsigmond személyes kapcsolatát idézte föl, egyúttal párhuzamba állította a két világháború közötti magyar szellemi élet e két jelentős alakját. Végül *Juhász Dezső* adjunktus a néprajz és a nyelvtudomány egy lehetséges kapcsolódási pontjáról, a tájnevek vizsgálatáról tartott előadást.

Az ülésszakot *Pölöskei Ferenc* zárta le. Ugyanő javasolta, hogy az elhangzott előadásokat külön kiadványban összegyűjtve az egyetem jelentesse meg.

K. L.

Az Amerikai Magyar Tanárok Egyesületének (AHEA) kilencedik konferenciája
1984. május 3–6.

Az Ohio State University volt a színhelye az Amerikai Magyar Tanárok Egyesülete kilencedik konferenciájának. Az Egyesület a magyar nyelv, irodalom, történelem, néprajz, művészetek és természettudományok tanítóinak, tanárainak, művelőinek, terjesztőinek és kutatóinak tudományos társasága, amely 1975 óta mozdítja elő konferenciákon és kiadványokon keresztül amerikai, kanadai és magyarországi fórumokon a magyarságtudományok művelésének ügyét.

Az Egyesület kilencedik konferenciáját *Pereszlényi Pintér Márta*, az Ohio állami egyetem nyelv és irodalom professzora, a konferencia szervezője, a házigazda, *Leon I. Twarog*, az egyetem Szlavisztikai és Kelet-Európai Tanulmányok Központjának igazgatója, a tanszék vezetője, és *Horváth János*, az Indianapolis-i Butler egyetem közgazdász professzora, az Egyesület 1982–1984. évi elnöke nyitotta meg.